

ODPIS

Sygn. akt VIII U 4902/13

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie : Przewodniczący SSR del. do SO Maciej Nawrocki

Protokolant st. prot. sąd. Magdalena Pelz

po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 2015 r. w Poznaniu

odwołania **Z. B.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

z dnia 18 września 2013r., znak: (...)

w sprawie **Z. B.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu prawo do emerytury przy wieku obniżonym z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 1 października 2012 roku

/-/ Maciej Nawrocki

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 września 2013 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. - Dz.U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227), po rozpoznaniu wniosku złożonego w dniu 19 października 2012 r., odmówił Z. B. przyznania emerytury.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony legitymuje się 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym. Natomiast na podstawie przedłożonej dokumentacji uznano za pracę w szczególnych warunkach okres zatrudnienia w (...) S.A. w W. w wymiarze 9 lat, 11 miesięcy i 23 dni. Natomiast jako okresu pracy w szczególnych warunkach nie uznano zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w okresie od 17 listopada 1978 r. do 28 lipca 1986 r. Z przedłożonych dokumentów nie wynika w jakim okresie Z. B. był zatrudniony na stanowisku obuwnika. W świadectwie pracy z dnia 29 lipca 1986 r. pracodawca podaje, że wnioskodawca pracował na stanowisku obuwnika i robotnika produkcyjnego. Z kolei z umów o pracę zawartych w dniu 30 listopada 1978 r. i w dniu 17 listopada 1978 r. wynika stanowisko pracownika produkcji. Jedynymi dokumentami poświadczającymi fakt pracy na stanowisku obuwnik jest świadectwo pracy i karta obiegu zwolnienia. /vide decyzja w aktach ZUS/

Dnia 21 października 2013 r., w formie i terminie przewidzianym prawem, **Z. B.** wniósł odwołanie od powyższej decyzji.

W uzasadnieniu podniósł, iż jego praca była wykonywana w szczególnych warunkach. Jako obuwnik zajmował się wykonywaniem od podstaw butów w dziale doświadczalnym. Zajmował się ćwiekowaniem cholewki na kopycie, smarowaniem klejem różnego rodzaju, ścieraniem cholewki na maszynie ścierającej skórę i gumę oraz ścieraniem cholewek i podeszw rozpuszczalnikiem. W związku z wykonywaniem w/w pracy odwołujący często chorował na zapalenie dróg oddechowych i zapalenie spojówek. /vide odwołanie k. 3-4 akt/

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy przytoczył argumentację prawną i faktyczną zaprezentowaną w zaskarżonej decyzji oraz wniósł o oddalenie odwołania. /vide odpowiedź na odwołanie k. 5-6 akt/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Z. B. urodził się dnia (...) Nie jest członkiem OFE.

Odwołujący legitymuje się okresem ubezpieczenia wynoszącym na dzień 31 grudnia 1998 r. 28 lat + 2 m-cy + 20 dni okresów składkowych oraz 4 m-ce + 22 dni okresów nieskładkowych.

bezsporne

Dnia 19 października 2012 r. odwołujący złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Do wniosku tego odwołujący przedłożył dokumentację pozyskaną z (...) Urzędu Wojewódzkiego dotyczącą zatrudnienia w (...) Zakładach (...), w tym:

- umowę o pracę z dnia 17 listopada 1978 r., na podstawie której został zatrudniony na oddziale 413 na 14 dniowy okres próbny, tj. do 30 listopada 1978 r. jako pracownik produkcji,
- umowę o pracę z dnia 30 listopada 1978 r., w której wskazano, iż z dniem 17 listopada 1978 r. powierzono mu obowiązki pracownika produkcji na oddziale 413 na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy,
- świadectwo pracy z dnia 29 lipca 1986 r., w którym wskazano, iż odwołujący był zatrudniony w okresie od 17 listopada 1978 r. do 28 lipca 1986 r. na stanowisku obuwnika, robotnika magazynowego, a ostatnio jako obuwnik,
- kartę obiegową zmian z 17 listopada 1978 r., w której wskazano stanowisko pracownika produkcji na oddziale 413,
- kartę obiegową zmian z dnia 28 lipca 1986 r. wraz z wskazanym na niej stanowiskiem obuwnika.

Ponadto odwołujący przedłożył korektę świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawioną przez (...) S.A., w którym wskazano, iż od 17 sierpnia 1988 r. do 30 kwietnia 1999 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego wymienione w wykazie A dział XIV poz. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. na stanowisku palacza.

Decyzją z dnia 18 września 2013 r. organ rentowy odmówił odwołującemu przyznania prawa do emerytury, ze względu na brak wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

dowód: dokumenty w aktach emerytalnych i rentowych odwołującego

W okresie od 17 listopada 1978 r. do 8 lipca 1986 r. odwołujący był zatrudniony w (...) Zakładach (...). Był to zakład zajmujący się produkcją butów od podstaw. Były to buty przeznaczone na wystawę, od której zależało, czy dany model wejdzie na rynek czy też nie.

Początkowo odwołujący pracował w krawalni, gdzie kroił wykrojniki ze skóry i z futrówki różne elementy do butów. Posługiwał się maszyną, która wykrawała cholewkę według wykrojnika, według wzoru. Trzeba było przycisnąć nogą i docisnąć, żeby maszyna uderzyła i wycięła.

Następnie Z. B. pracował na montażu, przy ćwiekowaniu na automatach. Przynosił z oddziału doświadczalnego cholewki na montaż i je montował, ćwiekował. Odwołujący smarował klejem podeszwy i nakładał je, a następnie przybijał obcasy do butów. Ścierał również spody żeby przykleić podeszwę. Do przyklejenia podeszw używał kleju butapren lub pronikol butapren. Na montażu była taśma produkcyjna z butami. Każdy z pracowników robił coś innego.

Później odwołujący pracował na oddziale doświadczalnym, zwanym inaczej modelarnią. Wykonywał wzory, które następnie przekazywano na montaż. Wykrawane były cholewki i jeżeli były dobre, to przekazywane były szycia. Na dziale doświadczalnym wszystkie wzory były wykonywane ręcznie.

Przy wykonywaniu w/w prac odwołujący używał klejów Butapren, W., które były szkodliwe i nie każdy mógł przy nich pracować. Na rękach wychodziły egzemy.

Natomiast na magazynie pracowały wyłącznie kobiety.

dowód: akta osobowe odwołującego (k. 15); akta emerytalne świadka A. O. (k. 30); zeznania świadków: A. O. (k. 33), G. S. (k. 49); zeznania odwołującego (k. 21 w zw. z k. 49v)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dokumentów, zeznań świadków oraz zeznań odwołującego.

Sąd uznał za wiarygodne w całości **dokumenty** zabrane w aktach organu rentowego oraz aktach sprawy albowiem zostały one sporządzone przez kompetentne organy, w zakresie przyznanych im upoważnień i w przepisanej formie. W szczególności Sąd uznał za w pełni wiarygodne dokumenty dotyczące zatrudnienia w (...) Zakładach (...) znajdujące się w aktach sprawy. Autentyczność i wiarygodność dokumentów nie była kwestionowana przez strony, a Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu zatem na dokumentach tych oparto ustalenia faktyczne

Sąd uznał za spójne i konsekwentne **zeznania świadków** A. O. i G. S.. Świadkowie potwierdzili fakt pracy odwołującego jako obuwnika stale i w pełnym wymiarze czasu pracy co najmniej w okresie od 17 listopada 1978 r. do 8 lipca 1986 r., z tytułu zatrudnienia w (...) Zakładach (...). Świadek A. O. potwierdził, że odwołujący w w/w okresie pracował razem z nim na dziale montażu i zajmował się przyklejaniem podeszw oraz ćwiekowaniem. Także świadek zapamiętał odwołującego jako krojczego przy wykrawaniu cholewek oraz pracownika na oddziale doświadczalnym, gdzie również zajmował się klejeniem podeszw, szyciem i ścieraniem spodów. Z kolei na magazynie pracowały wyłącznie kobiety. Nadto świadek wskazał, iż swoje obowiązki Z. B. wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy. Świadkowie wskazali także, iż odwołujący w tym czasie nie miał dłuższych przerw w pracy. Z kolei świadek G. S. kojarzyła odwołującego przede wszystkim z pracy w modelarni.

Za w pełni wiarygodne Sąd uznał **zeznania odwołującego**, które tworzyły zwartą i logiczną całość oraz korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie, w tym z dokumentami oraz zeznaniami przesłuchanych świadków. W sposób przekonywujący i rzeczowy odwołujący wyjaśnił na czym polegała jego praca jako obuwnika.

Sąd zważył, co następuje:

Kwestią sporną było to, czy odwołujący może domagać się przyznania emerytury i z to z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej, emerytura przy obniżonym wieku przysługuje ubezpieczonym, którzy łącznie spełnią poniższe wymogi:

- mężczyzna osiągnie wiek lat 60,
- w dniu wejścia w życie ustawy, czyli na dzień 1.01.1999 r. posiada:
 - a) okres składkowy i nieskładkowy w ilości co najmniej 25 lat,
 - b) z czego co najmniej przez 15 lat wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a jeżeli przystąpił – złoży wniosek o przekazanie zgromadzonych środków na rachunku za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa.

Bezsporne w niniejszej sprawie było to, iż

1. odwołujący w dniu 22 listopada 2011 r. ukończył 60 lat,
2. na dzień 1.01.1999 posiada 25 lat stażu ubezpieczeniowego,
3. nie przystąpił do OFE.

Sporne natomiast w sprawie było to, czy odwołujący legitymuje się 15 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych – organ rentowy nie uznał bowiem okresu zatrudnienia w (...) Zakładach (...). Przy czym okres zatrudnienia w szczególnych warunkach od 17 sierpnia 1988 r. do 30 kwietnia 1999 r. w (...) S.A. na stanowisku palacza nie był sporny.

Zatrudnienie w szczególnych warunkach czy w szczególnym charakterze interpretuje się tak, jak to było wymagane w przepisach dotychczasowych do nabycia emerytury w obniżonym wieku. Przepisami dotychczasowymi w rozumieniu art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalno-rentowej jest rozporządzenie z dnia 07.02.1983 r. wraz z załącznikiem.

Zgodnie z § 2 rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r. okresami pracy, uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu, są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zgodnie z § 1 ust. 1 rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r. – rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami".

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r., okresy pracy w szczególnych warunkach, na podstawie posiadanej dokumentacji, stwierdza zakład pracy w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Jednakże, judykatura pozwala na dowodzenie w inny, niż wskazany w § 2 ust. 2 rozporządzenia, że praca była wykonywana w szczególnych warunkach. Jak bowiem wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r. III UZP 5/85, LEX nr 14635 w postępowaniu przed okręgowymi zakładami pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia z zakładu pracy z powodu likwidacji zakładu pracy lub zniszczenia dokumentów dotyczących takiego zatrudnienia. Przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków nie jest dopuszczalne w postępowaniu przed organem rentowym (teza powołanej uchwały SN). Jak wskazał bowiem Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 27 maja 1985 r., Sąd jest uprawniony do przeprowadzenia dowodu ze świadków na okoliczność takiego zatrudnienia – jeżeli okaże się, że jest to konieczne dla wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności sprawy. Dowód z zeznań świadków podlega ocenie Sądu na tle okoliczności sprawy i treści zebranego materiału dowodowego. Nie można bowiem – podkreśla SN – przypisać ustawodawcy zamiaru, ażeby tak istotne kwestie, mające wpływ na ustalenie prawa do świadczeń emerytalno – rentowych, powierzył tylko zakładom pracy, skoro jest notoryjnie znane, że zakłady pracy często nie posiadają dokumentacji z uwagi na upływ czasu, reorganizację lub zniszczenie z innych przyczyn. Prowadziłoby to w wielu przypadkach do przyznania pracownikom, którzy byli zatrudnieni w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, zaniżonych świadczeń, a nawet pozbawienia świadczeń.

Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84, LEX nr 14630 oraz w uchwale z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, LEX nr 14625: „okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy.”

Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07; z 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07; z 4 października 2007 r., I UK 111/07; z 19 września 2007 r., III UK 38/07; z 14 września 2007 r., III UK 27/07).

Na podstawie zgromadzonych dokumentów, zwłaszcza akt osobowych odwołującego oraz na podstawie zeznań świadków i odwołującego Sąd ustalił, że w okresie od 17 listopada 1978 r. do 8 lipca 1986 r. odwołujący pracując na stanowisku obuwnika wykonywał pracę w warunkach szczególnych określonych w Dziale VII W przemyśle lekkim, pod pozycją 14 Prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r.

Powyższe oznacza zatem to, iż odwołujący spełnił trzeci z warunków przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, czyli 15 lat pracy w warunkach szczególnych, uwzględniając okresy:

- od 17 listopada 1978 r. do 28 lipca 1986 r. (7 lat, 8 miesięcy, 12 dni),
- od 17 sierpnia 1988 r. do 31 grudnia 1998 r. (9 lat, 11 miesięcy, 23 dni – według wyliczeń ZUS),

łącznie – co najmniej – 17 lat, 8 miesięcy, 5 dni.

Przy ustaleniu, że odwołujący wykazał 15 lat pracy w warunkach szczególnych orzeczono jak wyroku na podstawie w/w przepisów i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i przyznano mu prawo do wcześniejszej emerytury od 1 października 2012 r., tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożono wniosek.

/-/ Maciej Nawrocki